

12.10.2022

Eduskunta
Ympäristövaliokunta

Ympäristövaliokunnan asiantuntijakuuleminen, HE 128/2022 vp, 13.10.2022

Hallituksen esitys eduskunnalle eräiden vihreän siirtymän hankkeiden väliaikaista etusijaa aluehallintovirastojen lupakäsittelyssä vuosina 2023—2026 ja hallintotuomioistuimissa vuosina 2023—2028 koskevaksi lainsäädännöksi

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus toteaa, että hallinnollisten menettelyjen sujuvoittaminen on tärkeää sekä ilmastonmuutoksen hillinnän että energiaomavaraisuustavoitteiden toteuttamiseksi. Toiminnanharjoittaja on yhteydessä valvontaviranomaiseen (ELY-keskus) pääsääntöisesti jo silloin, kun mahdollista uutta investointia suunnitellaan. Näin ollen ELY-keskuksen rooli lupahakemukseen johtavassa ennakollisessa neuvonnassa ja ohjauksessa alkaa hyvissä ajoin ennen mahdollisen YVA-menettelyn käynnistymistä tai lupahakemuksen vireille tuloa. ELY-keskus muistuttaa, että sen lakisääteisiin tehtäviin kuuluu osallistua myös muihin kuin aluehallintoviraston vihreän siirtymän hankkeita koskeviin lupamenettelyihin ja lupaviranomaiselle annettavat lausunnot annetaan ja ennakkoneuvottelut käydään normaalin työn ohessa. ELY-keskus tuo esille, että valvontaviranomaisen tehtävät hankkeiden parissa eivät pääty luparatkaisuun, vaan monissa lupapäätöksissä on lukuisia lupamääräyksiä, joissa annetaan ELY-keskuksen hyväksyttäväksi mm. eritasoisia suunnitelmia ja selvityksiä, jotka ovat hankkeen etenemisen edellytys. Hankkeen etenemiseen vaikuttavat myös muut mahdollisesti tarvittavat luvat, joita ovat esim. ELY-keskuksissa käsiteltävät luonnonsuojelulain mukaiset poikkeusluvut sekä Natura-arvioinnit, sekä kaavaohjaus kaikilla sen tasoilla ja muut hallinnolliset menettelyt.

ELY-keskukset ovat jo aiemmissa lausunnoissaan tuoneet esille riittävien resurssien turvaamisen ELY-keskusten Ympäristövastualueen eri sektoreilla. ELY-keskuksille nyt suunniteltu lisäresurssi on määräaikainen. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus toteaa, että lisäresurssi tulee akuuttiin tarpeeseen, mutta tuo esille, että resurssin osittainen vakinaistaminen on tarpeen, sillä ELY-keskuksen valvontatehtävät jatkuvat koko hankkeen elinkaaren ajan.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus katsoo, että toiminnanharjoittajien tiedotus ja ohjeistus on ratkaisevassa roolissa menettelyn käytettävyyden ja sujuvuuden kannalta. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen keskitetty tehtävä Uusiutuvan energian yhteyspisteviranomaisena pystyy tukemaan aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten tehtävää ennakollisessa menettelyneuvonnassa uusiutuvan energian hankkeiden osalta. ELY-keskus pitää tärkeänä hankkeiden ympäristöllisten menettelyiden sujuvoittamisena, että Luvat ja valvonta -palvelu tukee mahdollisimman monia menettelyiden vireille tuloa sähköisesti ja toimii tosiasiallisena eri viranomaisten välisenä työkaluna.

Nopeutettu käsittely edellyttää, että hakemukset ovat selkeitä ja laadukkaita, ja toimintaa kuvattu riittävän kattavasti. Vihreän siirtymän hankkeissa voi olla paljon uutta tekniikkaa ja menetelmiä, joiden takia uusia tulkintoja joudutaan tekemään. Jo tutun teknologian hankkeet (mm. tuuli- ja aurinkovoimalat) voidaan hoitaa nykyisellä asiantuntemuksella sujuvasti, mutta uusien teknologioiden hankkeissa osaamisvaje voi vaatia enemmän aikaa. Saatavia lisäresursseja tullaan kohdentamaan mm. tähän.

12.10.2022

ELY-keskus huomauttaa, että vireille saattaa myös tulla sellaisiakin hankkeita ja hakemuksia, joilla ei ole realistisia mahdollisuuksia menestyä lupakäsittelyssä, jolloin ohituskaista voi muodostua resursseja kuluttavaksi. ELY-keskus muistuttaa myös, että ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettua lakia (252/2017, YVA-laki) ei olla hallituksen esityksen perusteella muuttamassa. On todennäköistä, että useat esityksen tarkoittamat hankkeet edellyttävät YVA-lain mukaista YVA-menettelyä. ELY-keskus toteaa kuitenkin, että laissa on jo asetettu viranomaisille tiiviit määräajat menettelyyn liittyvien viranomaistehtävien hoitamiseen. YVA-menettely voi vaikuttaa ympäristö- ja vesilain mukaisten lupahakemusten käsittelyaikoihin, koska päätöstä ei voida antaa ennen YVA-yhteysviranomaisen antamaa perusteltua päätelmää YVA-selostuksesta.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ryhmäpäällikkö Päivi Karttunen ja ratkaissut johtaja Karoliina Laakkonen-Pöntys Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta.

Tämä asiakirja KEHA/4899/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/4899/2022 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Laakkonen-Pöntys Karoliina 12.10.2022 10:21

Esittelijä Karttunen Päivi 12.10.2022 08:29